

สรุป ผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ที่จะสร้างชุดการสอนทางไกล ชุดวิชา เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา หน่วยที่ 10 การศึกษารายบุคคลและการศึกษามวลชน ชั้น 1 ชุด เพื่อใช้สอนนักศึกษามหาวิทยาลัยเปิดในประเทศไทย และทดลองใช้ชุดการสอนที่สร้างขึ้นเพื่อปรับปรุงให้ได้ประสิทธิภาพที่เหมาะสม

สมมติฐานการวิจัย

ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานการวิจัยไว้ว่า ชุดการสอนทางไกลจะใช้สอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และได้มาตรฐานควรอยู่ในเกณฑ์ 85/85

ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบหนึ่งต่อหนึ่งทดลอง กับผู้ที่จบหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลายและกำลังศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยรามคำแหง ปีที่ 1 จำนวน 1 คน แบบกลุ่มย่อยทดลองกับนิสิตคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 1 คน และกับนักศึกษาวิทยาลัยครูฉะเชิงเทรา หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูงปีที่ 1 อีก 2 คน รวมเป็น 3 คน และแบบสนามได้ทดลองกับผู้สำเร็จหลักสูตรมัธยมศึกษาปีที่ 3 และมีประสบการณ์ด้านการสอนอย่างน้อย 5 ปี จำนวน 2 คน นิสิตปีที่ 1 สาขาวิชาเอกโสตทัศนศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 6 คน และนักศึกษาวิทยาลัยครูฉะเชิงเทรา หลักสูตรประกาศนียบัตรชั้นสูงปีที่ 1 จำนวน 20 คน รวม 28 คน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. สร้างชุดการสอนทางไกลชุดวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา หน่วยที่ 10 การศึกษารายบุคคลและการศึกษามวลชน จำนวน 1 ชุด ประกอบด้วย บทเรียนทางไปรษณีย์ และแบบฝึกปฏิบัติ 1 ชุด รายการโทรทัศน์ 1 รายการ และ รายการวิทยุ 1 รายการ

2. ให้กลุ่มตัวอย่างประชากรทดลองเรียนโดยทำแบบสอบก่อนเรียน ศึกษาเนื้อหา ทำกิจกรรมภาคปฏิบัติ ทำแบบสอบหลังเรียน และเขียนรายงาน ทายหน่วย

การวิเคราะห์ข้อมูล

ปรากฏผลการวิจัยดังนี้

1. ประสิทธิภาพของชุดการสอนทางไกล ผู้เรียนสามารถทำ กิจกรรมภาคปฏิบัติได้เฉลี่ยร้อยละ 88.75 และสามารถทำแบบสอบหลังเรียน ได้เฉลี่ยร้อยละ 81.16 ซึ่งผลการสอบหลังเรียนต่ำกว่าเกณฑ์ 85/85 ที่ตั้ง สมมติฐานไว้เล็กน้อย แต่ยอมรับว่ามีประสิทธิภาพตามเกณฑ์เพราะค่า t_1 สูงกว่าเกณฑ์

2. ความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยของคะแนนก่อนเรียนและหลัง เรียน ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 แสดงว่าผู้เรียนที่เรียนจากชุดการ สอนทางไกลนี้มีความรู้เพิ่มขึ้น

3. การทดสอบความรู้และความทรงจำ หลังจากผู้เรียนได้เรียน เสร็จแล้ว 15 วัน คะแนนการเขียนรายงานเฉลี่ยได้ร้อยละ 85.20

อภิปรายผลการวิจัยและสรุป

ชุดการสอนทางไกลสำหรับมหาวิทยาลัยเปิดนี้ ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น

เพื่อให้ผู้เรียนได้ศึกษาด้วยตนเองเป็นส่วนใหญ่ โดยไม่ต้องไปเรียนกับผู้สอน ณ สถานศึกษาแห่งใดแห่งหนึ่ง ผู้วิจัยจึงได้พยายามเรียบเรียงบทเรียนทางไปรษณีย์ ให้สามารถอ่านเข้าใจได้ง่าย โดยแบ่งช้อยเนื้อหาเป็นส่วนย่อย ๆ ในแต่ละตอน เพื่อเสนอโน้ตทัศน์และแนวความคิดเฉพาะเรื่องสั้น ๆ เรียกแต่ละส่วนย่อย ๆ ว่า สารกถา ท้ายสารกถาจะกำหนดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ทดสอบความรู้ของตนเองใน ส่วนนั้น ๆ และสามารถวัดผลได้โดยเปรียบเทียบกับแนวตอบที่ให้ไว้ท้ายกิจกรรม บางตอนผู้วิจัยได้จัดทำรายการวิทยุประกอบ บางตอนได้จัดทำรายการโทรทัศน์ ประกอบบางตามสมควร เพื่อเสริมความรู้ความเข้าใจที่ผู้เรียนควรจะได้รับ และ เพื่อดึงดูดความสนใจของผู้เรียนให้ใคร่เรียนรู้อยิ่งขึ้น ในด้านการศึกษาการสอนทางไกล เนื่องจากการศึกษาจากชุดการสอนทางไกลเป็นสิ่งที่ใหม่ในประเทศไทย ผู้เรียนยังขาดทักษะและความเคยชินกับการศึกษาด้วยวิธีนี้ ซึ่งเป็นวิธีการที่ผู้เรียน จะต้องรับผิดชอบการศึกษาด้วยตัวเองทั้งหมดเป็นส่วนใหญ่ ผู้วิจัยไม่สามารถควบคุม การเรียนรู้ของผู้เรียนได้เช่นในระบบปิดทั่วไป ฉะนั้น ผลการวิจัยอาจคลาดเคลื่อน ไปมากกว่าการวิจัยเกี่ยวกับการศึกษาในระบบปิดอื่น ๆ ได้ แต่สภาพเช่นนี้มีหา- วิทยาลัยเปิดคงจะต้องประสบในการสอนจริง ซึ่งผู้วิจัยคิดว่าจะต้องพบกับผู้เรียน หลายประเภทด้วยกัน ผู้เรียนที่มีความรับผิดชอบและมีความซื่อสัตย์รักที่จะเรียน เพื่อได้ความรู้จริง ๆ ก็จะได้ความรู้เพิ่มขึ้น ส่วนผู้เรียนที่ไม่ซื่อสัตย์ในการเรียน ผลที่จะได้รับปรากฏแก่ตนคือการไม่ได้รับความรู้เพิ่มขึ้น และจะต้องเผชิญกับการ สอบรวมแบบเข้มปลายภาคการศึกษา ซึ่งจะช่วยวัดคุณภาพของผู้เรียน และคง มาตรฐานของการศึกษาของมหาวิทยาลัยได้อีกทางหนึ่ง ในอนาคตผู้วิจัยคิดว่า ผู้เรียนคงมีทักษะความรับผิดชอบ และความเคยชินกับการศึกษาทางไกลนี้เพิ่มขึ้น เมื่อได้เห็นคุณค่าของความรู้ที่จะได้รับ และได้ทราบถึงผลของการเรียนที่จะได้รับ ในขั้นปลายทั้งในทางบวกและทางลบ

การหาประสิทธิภาพของชุดการสอนทางไกลนี้ มีสาเหตุบางประการ ที่ทำให้ชุดการสอนนี้มีประสิทธิภาพต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้

1. เกณฑ์กำหนดไว้ 85/85 ค่อนข้างสูงเกินไปสำหรับการศึกษาระบบเปิด ที่ผู้วิจัยมีโอกาสควบคุมการเรียนรู้ของกลุ่มตัวอย่างประชากรได้น้อยมาก

2. กลุ่มตัวอย่างประชากรมีภาระส่วนตัวมาก เช่น ภาระด้านการเรียนบ้าง ด้านการสอนบ้าง เพราะช่วงการวิจัยเป็นช่วงเปิดภาคการศึกษาและต้องใช้เวลาทดลองนาน ทำให้ตัวอย่างประชากรต้องรับภาระมากเกินไป บางคนติดช่วงสอบกลางภาคการศึกษาด้วย การใคร่ครวญศึกษาเนื้อหาในชุดการสอนจึงทำได้น้อย และมีบางคนไม่สามารถส่งผลการเรียนให้ผู้วิจัยได้เลยเพราะเหตุนี้

3. การเรียนด้วยชุดการสอนทางไกลนี้เป็นการทดลองเรียน ซึ่งมิได้มีผลต่อผู้เรียนเหมือนสภาพการเรียนจริง ทำให้ความพยายามที่จะศึกษาหาความรู้ดังกล่าวลดน้อยลงไป แม้จะเป็นสิ่งที่ตนเคยอยากเรียนรู้

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการสร้างและการใช้ชุดการสอนทางไกล

1. การสร้างชุดการสอนทางไกลจะต้องมีการวางแผนการสร้างหน่วยการเรียนรู้ที่ต้องการตามขั้นตอนให้ละเอียด และต้องคำนึงถึงความเป็นไปได้ทุกขั้นตอนให้รอบคอบ ก่อนที่จะดำเนินการสร้างเป็นชุดการสอน ผู้สร้างควรศึกษาเนื้อหาของหน่วยการเรียนนั้น ๆ ให้ได้ครบถ้วนอย่างดี จึงจะสามารถวางแผนการสร้างชุดการสอนที่ดีได้

2. การสร้างชุดการสอนทางไกลควรคำนึงถึงรูปแบบเนื้อหาและสื่อการเรียนที่เหมาะสมสำหรับผู้เรียนทางไกลที่ต้องศึกษาด้วยตัวเองเป็นสำคัญ และมีโอกาสพบอาจารย์ผู้สอนน้อย

3. รายการโทรทัศน์ที่สร้างขึ้นควรเป็นรายการที่เน้นการเสนอภาพเฉพาะที่จะเป็นสื่อถ่ายทอดสาระของสายการไปสู่ผู้เรียนเป็นส่วนใหญ่ สื่อทางโทรทัศน์ไม่ควรเป็นเพียงการถ่ายทอดภาพครูบรรยายให้ผู้เรียนได้ชมเท่านั้น,

4. การใช้ชุดการสอนทางไกลในระยะแรก ๆ ควรเน้นให้ผู้เรียนทำแบบสอบก่อนเรียนก่อนเสมอ เพราะผู้เรียนส่วนใหญ่ไม่เคยชินกับการทำแบบสอบก่อนมักจะรีบกู้เนื้อหาทันที

5. การส่งสื่อทางไปรษณีย์ ควรหาข้อมูลเกี่ยวกับตำแหน่งที่อยู่ของผู้เรียนแต่ละคนว่ามีคนใดอยู่ไกลเกินเส้นทางไปรษณีย์บ้างหรือไม่ หรือต้องใช้เวลาดังทางไปรษณีย์เป็นเวลานาน เพื่อหาวิธีแก้ไขหรือระยะเวลาเพื่อให้ผู้รับได้รับทันตามกำหนดได้ถูกต้อง

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. การสร้างสื่อการสอนสำหรับชุดการสอนทางไกลนี้ ควรคำนึงถึงความประหยัดและคุณภาพของสื่อเป็นสิ่งสำคัญด้วย ถ้าสื่อใดต้องเสียค่าใช้จ่ายมาก แต่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ไม่มากเท่าที่ควร ก็สมควรเลือกสื่ออื่นที่มีคุณภาพดีกว่าแทน

2. การใช้สื่อโทรทัศน์เป็นสื่อเสริมควรเลือกใช้กับหน่วยการเรียนรู้ที่มีเนื้อหาเหมาะสมที่จะเสริมด้วยรายการโทรทัศน์นั้น ๆ ไม่จำเป็นต้องใช้สื่อโทรทัศน์สำหรับทุก ๆ หน่วยการเรียนรู้ เพราะบางหน่วยอาจใช้สื่อใดก็ตามอื่น ๆ ได้เหมาะสมกว่า

3. ช่วงเวลาทำการวิจัยประเภทนี้ควรเลือกช่วงเวลาให้ผู้เรียนมีภาระหน้าที่ไม่มากนัก จะช่วยให้ผู้เรียนมีความตั้งใจศึกษายิ่งขึ้น ผลการวิจัยอาจมีความเที่ยงตรงมากกว่าการทดลองขณะที่ผู้เรียนมีภาระส่วนตัวมากอยู่แล้ว